II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 29. mája 2009,

ktorým sa udeľuje výnimka pre Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, pokiaľ ide o Anglicko, Škótsko a Wales na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov

[oznámené pod číslom K(2009) 3853]

(Iba anglické znenie je autentické)

(2009/431/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov [1], a najmä na tretí pododsek odseku 2 jej prílohy III,

keďže:

(1) Ak sa množstvo maštaľného hnoja, ktoré má členský štát v úmysle každoročne aplikovať na jeden hektár, líši od množstva uvedeného v prvej vete druhého pododseku odseku 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS a v jej písmene a), musí sa toto množstvo stanoviť tak, aby neovplyvnilo dosiahnutie cieľov uvedených v článku 1 uvedenej smernice, a musí byť odôvodnené na základe objektívnych kritérií, akými sú v tomto prípade napríklad dlhé vegetačné obdobie a plodiny s vysokým príjmom dusíka.

(2) Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska predložilo 14. januára 2009 Komisii žiadosť o výnimku pre Anglicko, Škótsko a Wales podľa tretieho pododseku odseku 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS.

(3) Požadovaná výnimka sa týka zámeru Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska povoliť v poľnohospodárskych podnikoch s trávnatými plochami v Anglicku, Škótsku a Walese používanie až 250 kg dusíka z maštaľného hnoja na hektár ročne. Výnimka sa týka približne 1 950 poľnohospodárskych podnikov v Anglicku, Škótsku a Walese, ktoré predstavujú 1,3 % z celkového počtu všetkých poľnohospodárskych podnikov, 1,5 % využívanej poľnohospodárskej pôdy a 21 % z celkového počtu hospodárskych zvierat chovaných na mlieko.

(4) Spolu s týmto rozhodnutím sa prijali právne predpisy vykonávajúce smernicu 91/676/EHS vrátane označenia citlivých oblastí a stanovenia akčného programu v Anglicku (nariadenie 2008 č. 2349), Škótsku (nariadenie 2008 č. 298) a Walese (nariadenie 2008 č. 3143).

(5) Označené citlivé oblasti, na ktoré sa vzťahuje akčný program pokrývajú 68 % celkového územia Anglicka, 14 % celkového územia Škótska a 4 % celkového územia Walesu.

[1] Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.

(6) Predložené údaje o kvalite vody ukazujú, že 83 % útvarov podzemnej vody v Anglicku má strednú hodnotu koncentrácie dusičnanov nižšiu ako 50 mg/l, pričom 58 % má koncentráciu nižšiu ako 25 mg/l. V Škótsku a Walese má 90 % útvarov podzemnej vody strednú hodnotu koncentrácie dusičnanov nižšiu ako 50 mg/l a viac ako 70 % má koncentráciu nižšiu ako 25 mg/l. Pokiaľ ide o povrchové vody v Anglicku, viac ako 50 % monitorovaných miest má strednú koncentráciu dusičnanov nižšiu ako 25 mg/l, pričom iba 9 % má koncentráciu vyššiu ako 50 mg/l. Pokiaľ ide o povrchové vody v Škótsku a Walese, viac ako 90 % monitorovaných miest má strednú koncentráciu dusičnanov nižšiu ako 25 mg/l, pričom žiadna oblasť nemá koncentráciu vyššiu ako 50 mg/l.

(7) Hovädzí dobytok na mlieko a mäso a ovce sú najčastejšie typy pasúcich sa hospodárskych zvierat v Anglicku, Škótsku a Walese, pričom počty hospodárskych zvierat ukazujú znižujúci sa trend chovu počas obdobia rokov 1995 – 2007 (13 % zníženie chovu dobytka a 22 % zníženie chovu oviec). Približne 48 % celkovej produkcie maštaľného hnoja sa spracováva ako pevné hnojivo pochádzajúce zo slamy, 52 % celkovej produkcie maštaľného hnoja sa spracováva ako močovka.

(8) Používanie umelých hnojív sa za posledných 20 rokov znížilo o 42 % pre dusík a 49 % pre fosfor. Používanie priemyselných dusíkatých hnojív na pasienkoch sa od roku 1999 znížilo o 37 % a v roku 2007 predstavovalo 128 kg N/ha. Vnútroštátne bilancie OECD pre dusík a fosfor ukazujú, že za obdobie rokov od 1985 do 2002 sa bilancia pre dusík znížila zo 46 na 22 kg N/ha a pre fosfor z 15 na 12 kg P/ha.

(9) Pasienky predstavujú 69 % celkovej poľnohospodárskej pôdy v Anglicku, Škótsku a Walese, z čoho 46 % je extenzívnej a 54 % tvoria pasienky. Orná pôda tvorí 31 % celkovej poľnohospodárskej pôdy.

(10) Z podkladových materiálov predložených v oznámení vyplýva, že navrhované množstvo 250 kg dusíka z hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat na hektár za rok v poľnohospodárskych podnikoch s trávnatými plochami je odôvodnené na základe objektívnych kritérií, ako napríklad vysoká čistá zrážkovosť, dlhé vegetačné obdobie a plodiny s vysokým príjmom dusíka.

(11) Komisia sa po preskúmaní žiadosti domnieva, že navrhované množstvo 250 kg na hektár neovplyvní dosiahnutie cieľov smernice 91/676/EHS za predpokladu, že budú splnené určité prísne podmienky.

(12) Toto rozhodnutie by sa malo uplatňovať v spojitosti so súčasnými platnými akčnými programami pre Anglicko, Škótsko a Wales na obdobie rokov 2009 až 2012.

(13) Opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Výboru pre dusičnany zriadeného podľa článku 9 smernice 91/676/EHS,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Výnimka pre Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, pokiaľ ide o Anglicko, Škótsko a Wales, na účely povolenia vyššej dávky maštaľného hnoja na hektár, ako je stanovené v prvej vete druhého pododseku odseku 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS a v písmene a), sa udeľuje s výhradou splnenia podmienok stanovených v tomto rozhodnutí.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) „poľnohospodárske podniky s trávnatými plochami“ sú podniky, v ktorých trávnaté plochy tvoria 80 % a viac z hnojenej plochy;

b) „pasúce sa hospodárske zvieratá“ sú hovädzí dobytok (s výnimkou jatočných teliat), ovce, jelenia zver, kozy a kone;

c) „trávnatá plocha“ znamená plochu s trvalým alebo dočasným trávnym porastom (dočasný znamená kratší ako štyri roky).

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

Toto rozhodnutie sa uplatňuje na individuálnom základe a za podmienok stanovených v článkoch 4, 5 a 6 na poľnohospodárske podniky s trávnatými plochami.

Článok 4

Ročné povolenie a záväzok

1. Poľnohospodári, ktorí chcú využiť výnimku, každoročne predkladajú príslušným orgánom žiadosť o jej udelenie.

2. Spolu s každoročnou žiadosťou, ktorá sa uvádza v odseku 1, sa písomne zaviažu splniť podmienky stanovené v článkoch 5 a 6.

3. Príslušné orgány zabezpečia, aby sa všetky žiadosti o výnimku predkladali na správnu kontrolu. V prípade, že kontroly ukážu, že podmienky ustanovené v článkoch 5 a 6 nie sú splnené, oznámi sa táto skutočnosť žiadateľovi. V takomto prípade sa žiadosť považuje za zamietnutú.

Článok 5

Aplikácia maštaľného hnoja a iných hnojív

1. Množstvo maštaľného hnoja z pasúcich sa hospodárskych zvierat, ktoré sa každoročne aplikuje na pôdu v poľnohospodárskych podnikoch s trávnatými plochami vrátane hnoja samotných zvierat, neprekročí dávku 250 kg dusíka na hektár za podmienok ustanovených v odsekoch 2 až 7.

2. Celková dávka dusíka nepresiahne predpokladanú potrebu živín pre konkrétnu plodinu pri zohľadnení zásoby z pôdy.

3. Každý poľnohospodársky podnik zostaví plán hnojenia, v ktorom sa opisuje striedanie plodín na poľnohospodárskej pôde a plánované dávky hnoja a dusíkatých a fosforečných hnojív. Tento plán sa v poľnohospodárskom podniku vypracuje každoročne najneskôr do 1. marca.

Plán hnojenia obsahuje:

a) počet hospodárskych zvierat, opis ustajnenia a uskladnenia hnoja vrátane skladovacej kapacity;

b) výpočet množstva dusíka (s odpočítaním strát pri ustajnení a uskladnení) a fosforu z maštaľného hnoja vyprodukovaného v poľnohospodárskom podniku;

c) striedanie plodín a plochu na každú plodinu vrátane osevného plánu;

d) predpokladané požiadavky plodín na dusík a fosfor;

e) množstvo a druh hnoja dodaného mimo územia poľnohospodárskeho podniku alebo do poľnohospodárskeho podniku;

f) výsledky pôdnych analýz s vyjadrením zásoby dusíka a fosforu, ak sú k dispozícii;

g) dávka dusíka a fosforu z maštaľného hnoja na každú parcelu,

h) aplikácia dusíka a fosforu z priemyselných a iných hnojív na každú parcelu.

Plány sa najneskôr do siedmich dní po vykonaní akýchkoľvek poľnohospodárskych operácií aktualizujú, aby sa tak zabezpečil ich súlad so skutočne vykonanými poľnohospodárskymi operáciami.

4. Každý poľnohospodársky podnik vedie evidenciu hnojenia vrátane informácií o manažmente dávok dusíka a fosforu. Tieto správy sa predkladajú príslušnému orgánu za každý kalendárny rok.

5. Každý poľnohospodársky podnik s trávnatými plochami, ktorý využil výnimku, súhlasí s kontrolou žiadosti o výnimku uvedenej v odseku 1 článku 4, ako aj s kontrolou plánu a evidencie hnojenia.

6. Výsledky analýz dusíka a fosforu v pôde sa sprístupnia pre každý podnik, ktorý využil výnimku. Odber vzoriek a analýza sa musia vykonať minimálne raz za štyri roky pre každú homogénnu oblasť poľnohospodárskeho podniku, pričom sa zohľadní striedanie plodín a pôdne charakteristiky. Na päť hektárov poľnohospodárskej pôdy sa vyžaduje aspoň jedna analýza.

7. Maštaľný hnoj sa nesmie rozmetávať na jeseň pred osevom trávy.

Článok 6

Pôdny manažment

Minimálne 80 % plochy vhodnej na použitie hnoja v poľnohospodárskych podnikoch musí byť zatrávnenej. Poľnohospodári, ktorí využívajú individuálnu výnimku, vykonávajú tieto opatrenia:

a) plochy s dočasným trávnym porastom na piesočnatej pôde sa na jar preorú;

b) po orbe trávy na všetkých typoch pôdy okamžite nasledujú plodiny vyžadujúce vysoké dávky dusíka;

c) striedanie plodín nezahŕňa strukoviny alebo iné rastliny, ktoré viažu dusík zo vzduchu. Netýka sa to ďateliny na zatrávnených plochách s menej ako 50 % ďatelinového porastu alebo na strukoviny, ktoré sú podsievané trávou.

Článok 7

Ďalšie opatrenia

Táto výnimka sa uplatňuje bez toho, aby sa boli dotknuté opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s inými právnymi predpismi Spoločenstva týkajúcimi sa ochrany verejného zdravia, zdravia zvierat a životného prostredia.

Článok 8

Monitorovanie

1. Mapy znázorňujúce percentuálny podiel poľnohospodárskych podnikov s trávnatými plochami, percentuálny podiel hospodárskych zvierat a percentuálny podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktoré sa vzťahuje individuálna výnimka v každom okrese, zostaví príslušný orgán a každoročne sa aktualizujú. Tieto mapy sa každoročne predložia Komisii a pripoja sa k správe uvedenej v článku 10 tohto rozhodnutia.

2. Monitorovanie poľnohospodárskych podnikov, na ktoré sa vzťahuje akčný program a výnimka, sa vykonáva na úrovni poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskeho monitoringu povodia. Referenčné monitorovacie povodia budú závisieť od rôznych druhov pôd, dávok hnojenia a spôsobu aplikácie.

3. Na základe prieskumu a rozboru živín uvedených v článku 5 tohto rozhodnutia sa získavajú údaje o využívaní miestnej pôdy, striedaní plodín a poľnohospodárskych postupoch uplatňovaných v poľnohospodárskych podnikoch, ktoré využívajú individuálne výnimky. Tieto údaje možno použiť pri modelových výpočtoch množstva vyplavených dusičnanov a úbytkov fosforu z polí, kde sa na hektár ročne aplikuje až 250 kg dusíka z hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat.

4. Monitorovanie nízkej hladiny podzemných vôd, pôdnej vody, drenážnej vody a vodných tokov v poľnohospodárskych podnikoch, ktoré patria do monitorovacích miest poľnohospodárskych povodí, poskytuje údaje o koncentrácii dusičnanov a fosforu vo vode, ktorá odteká z koreňovej zóny a dostáva sa do systému podzemnej a povrchovej vody.

5. Posilnené monitorovanie vody sa uskutoční v prípade poľnohospodárskych povodí, ktoré sa nachádzajú v blízkosti najcitlivejších vodných útvarov.

6. Vypracuje sa štúdia, ktorej cieľom bude do konca obdobia určeného na výnimku zozbierať presné vedecké informácie o systémoch s plochami s intenzívnym trávnym porastom s cieľom zlepšiť využívanie živín. Táto štúdia sa zameria na úbytok živín vrátane vyplavovania dusičnanov, úbytku v dôsledku denitrifikácie a úbytku fosforu v rámci intenzívnych systémov mliekarenskej výroby v reprezentatívnych oblastiach.

Článok 9

Kontroly

1. Príslušný vnútroštátny orgán vykoná správne kontroly všetkých poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú individuálnu výnimku na posúdenie súladu s maximálnou dávkou 250 kg dusíka na hektár ročne z hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat s maximálnymi dávkami dusíka z hnojív a podmienkami využívania pôdy.

2. Program inšpekcií v teréne sa zostavuje na základe analýzy rizika, výsledkov kontrol z predošlých rokov a výsledkov všeobecných náhodných kontrol týkajúcich sa právnych predpisov, ktorými sa implementuje smernica 91/676/EHS. Inšpekcie v teréne sa týkajú najmenej 3 % poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú individuálnu výnimku v súvislosti s podmienkami stanovenými v článkoch 5 a 6.

Článok 10

Podávanie správ

1. Príslušný orgán predkladá každoročne výsledky monitorovania Komisii spolu so stručnou správou o vývoji kvality vody a o hodnotiacom postupe. Správa poskytuje informácie o tom, ako prostredníctvom kontrol na úrovni poľnohospodárskych podnikov pokračuje hodnotenie implementácie podmienok s udelenou výnimkou, a obsahuje informácie o nevyhovujúcich poľnohospodárskych podnikoch založené na výsledkoch správnej kontroly a inšpekcie v teréne.

Prvá správa sa odovzdá do júna 2010 a následne do júna každého roka.

2. Takto dosiahnuté výsledky vezme Komisia do úvahy pri prípadných nových žiadostiach o výnimku.

Článok 11

Uplatňovanie

Toto rozhodnutie sa uplatňuje v kontexte nariadení, ktorými sa vykonávajú akčné programy v Anglicku (nariadenie 2008 č. 2349), Škótsku (nariadenie 2008 č. 298) a Walese (nariadenie 2008 č. 3143). Účinnosť rozhodnutia sa končí 31. decembra 2012.

Článok 12

Toto rozhodnutie je určené Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska.

V Bruseli 29. mája 2009

Za Komisiu

Stavros DIMAS

člen Komisie